

Intensivt flygande på Frösön

Vid F 4 på Frösön flygs det för fullt. Flygtidsuttaget för året är planerat till 2 100 timmar JA 37 samt 600 timmar SK 37. Första divisionen genomför grundläggande flygslagsutbildning (GFSU) med sex elever och fortsatt flygslagsutbildning (FFSU:Y) med två piloter medan andra divisionen genomför typinflygning (TIS) med elever.

Men resurser för att bedriva effektiv flygtidsproduktion vid F 4 på Frösön har under året varit begränsade. Till stor del beror det på den sedan ett år tillbaka pågående Gripen-anpassningen av en av hangarerna.

Ombyggnationen har inneburit att all flygverksamhet med JA 37, SK 37, SK 60 och HKP 10 vid flottiljen har koncentrerats till en hangar. Flygunderhållsenheten

Major Göran Malmberg, chef för Flygunderhållskompaniet vid F 4 på Frösön, och divisionschefen major Gabor Nagy kan glädjas åt en intensiv flygverksamhet vid flottiljen.

Foto: Göran Carlén

har därför tillfälligt organiserat sig med ett FU-kompani och bedrivit så gott som all verksamhet i en hangar med

tillhörande platta. Det är med andra ord ingen överdrift att säga att det har varit trångt för både personal och

materiel. Dessutom har de cirka 45 flygtekniker som är utbildade på JAS 39 genomfört praktiktjänstgöring om åtta veckor per man under året.

De båda divisionerna har koncentrerats till divisionslokalerna i en och samma byggnad. Trots detta ligger flygtidsproduktionen över planering. I början av september passerades 2000 timmars flygning.

Förutom en tydlig prioritering av flygtidsproduktionen vid flottiljen har en framgångsfaktor just varit de begränsade utrymmena. Detta har lett till att rutiner och samarbetsformer inom och mellan enheter utvecklats.

Resultatet så långt är ett bra exempel på lagarbete som inspirerar till fortsatta framgångar vid flottiljen.

URBAN ISBERG

Den sista omgången Viggen-elever (?)

Efter semestern anlände tio förväntansfulla elever till andra divisionen vid F 4 på Frösön. Under cirka sex månader kommer de att under fyra skeden flyga växelvis SK 37 (dubbelkommando) och JA 37 (ensitsigt).

Enligt planeringen är dessa elever de sista som kommer att utbildas på Viggen-systemet.

På bilden ses merparten av elevkullen. Bakre raden från vänster: Johan Lindqvist lärare, Michael Hård, Marcus Jakobsson, Peter Wirenstedt. Nedre raden: Olof Stenbergh, Patrik Lindblad, Jakob Carlén, Henrik Wänseth.

Saknas på bilden gör Martin Hambræus och Johan Sparrdal.

PER BRODD

Saab:s UAV i luften

Kommer nästa flygplan från Saab att vara obemannat? Kanske, företaget har under några år arbetat med olika koncept för UAV:er (Unmanned Aerial Vehicle).

I samarbete med Försvarets materielverk har Saab i år genomfört provflygningar med en UAV-demonstrator inom ett koncept kallat SHARC (Swedish Highly Advanced Research Configuration). Dessförinnan har farkostens flygegenskaper testas i vindtunnel hos FOI i Bromma.

Demonstratorn är en förenklad variant av SHARC, som tagits fram i syfte att få utökad kunskap om UAV-system, dess utformning samt praktisk erfarenhet av flygning. Efter utvärdering av flygningarna kan utvecklingen mot verkliga obemannade farkoster bli verklighet inom de närmaste åren.

UAV-system antas bli allt viktigare i framtidens nätverksbaserade försvar, som komplement till bemannade flygplan, fartyg och markstridsförband.

F 21 mot 1000 timmar Gripen

Vid F 21 i Luleå pågår omskolningen till JAS 39 Gripen i hög takt. Flygningarna från hemmabasen i Kallax påbörjades i större omfattning efter påsk, när piloterna var klara med

sin inledande utbildning vid F 7 i Sätenäs. Den 31 juli passerades 500 flygtimmar vid Urban Blå. På bilden ses flygtekniker och piloter – gänget som gjort et.

Saabs UAV-demonstrator som har provflugits. Foto: Per Kustvik/Saab

Femkampsguld

Traditionen med svenska framgång i militär flygfemkamp består. Årets VM avgjordes i Frankrike, där **Niklas Isaksson** från F 16 i Uppsala vann sin andra guldmedalj.

Peter Carlsson, F 16, blev tvåa och **Jonas Rohlén** hamnade på fjärdeplatsen.

I lagtävlingen segrade återigen Sverige, för 29:e gången sedan 1954. Värt att notera är även att Niklas Isaksson seger resulterade i den 30:e individuella guldmedaljen till Sverige.

Flygvapnet deltar i internationella övningar

Under hösten deltar flygvapnet i flera internationella övningar. En tysk Tornado-division besökte F 4 på Frösön i mitten av september, och samövade med en Viggen-division.

F 4 deltar också med JA 37 Jaktviggen i den holländska övningen Frisian Flag, som genomförs i oktober. Bland övriga deltagande länder märks Finland, Norge Tyskland och USA.

F 10 i Ängelholm blir engagerat med JAS 39 Gripen i övningen Nordic Airmeet, som sker i Norge i oktober.

Ny helikopterchef

Överste **Mats Westin** är sedan den 1 september chef för Försvarmaktens helikopterflottilj. Företrädaren kommandör **Håkan Neckman** övergår till Försvarets materielverk (FMV).

Mats Westin har ett förlutet inom marinflyget och har bl a varit chef för 11:e helikopterdivisionen på Berga. Närmast kommer han från FMV.

FOTO: LENA HOLMGREN

Flygvapnet på RAF Waddington

En av årets större flyguppvisningar i England ägde rum på RAF Waddington utanför Lincoln. Sverige representerades av JAS 39 Gripen i flygprogrammet och S 100B och tvåsitsiga JAS 39B i markutställningen.

Delegationschef var överstelöjtnant **Jan Wikström**, teknisk chef på F 7. Major **Tomas Hermansson** från F 16M höll i S 100B. Från de båda förbanden kom också tekniker, operatörer och de piloter som skötte markpresentationerna och underhållet på flygplanen.

Det var andra gången Sverige deltog på Waddington. Övriga länder var Nya Zeeland, Australien, Tyskland, USA, Frankrike, Danmark, Schweiz och Italien för att nu nämna flertalet. De båda uppvisningsdagarna

präglades av hyfsat bra väder och den svenske uppvisningspiloten kapten **Martin Birkfeldt** kunde genomföra sitt täta program fullt ut.

De svenska inslagen väckte stor uppmärksamhet bland publik och medier. Svensk presschef var major **Håkan Brandt** från F 7 som

genast upprättade nära kontakter med framförallt lokalpressen.

Temat för den svenska markutställningen var Flygvapnet 2000 och flera tidningar, radio och TV beskrev den svenska försvarsmodellen i en förändrad värld.

Den svenska gruppen bestod av ett trettiotal flygvapenambassadörer vilka i penningbesparande syfte inkvarterades i sommartomma studentrum på Lincoln University.

TEXT OCH FOTO: LENNART BERNS

F 10 producerar in i det sista

Trots den förestående omlokaliseringen av verksamheten vid F 10 i Ängelholm har produktionen fortfarande varit intensiv under året. Flygunderhållskompaniet har som regel ställt upp åtta Gripen på linjen och flygtidsproduktionen låg under augusti på mellan 45 - 50 flygtimmar i veckan.

I mitten av augusti hade inflygningen av piloter från F 17 i Ronneby avancerat till det tillfälle då de 14 eleverna kunde göra sin första ensamflygning i JAS 39.

Omlokaliseringen av F 10:s Gripenverksamhet till F 17 har påbörjats.

Lärare ur F 10 i Ängelholm och elever från F 17 i Ronneby har sedan i våras bedrivit utbildning på Gripen inför flytten till Ronneby.

Den först flyttade F 10-divisionen ska vara i full produktion i Ronneby den 1 oktober

och kommer att utgöra stommen för den framtida Swafrap JAS39-divisionen. Nästa divi-

sion ska vara helt överflyttad den 1 december och kommer att bestå av de piloter från F 10 och F 17 som har jobbat tillsammans under omskolningen i Ängelholm.

Flygskolan genomför grundläggande flygutbildning (GFU) med sex elever. De började flyga SK 60 efter sommarsemestern och ska fortsätta hösten ut. Därpå vidtar flytt till F 16 i Uppsala för att där slutföra sin GFU.

All militär flygverksamhet vid F 10 i Ängelholm upphör den 31 september i år.

ULF OHLSSON
FOTO: S-O WILLHÖFT

Amerikanskt pris till Gripen-pilot

I månadsskiftet augusti – september deltog flygvapnet i en stor flygdag i Tjeckien. Hela 15 nationer deltog med 120 flygplan av 40 olika typer. Flygdagarna gästades av ett mycket stort antal besökare. Sverige medverkade med flyguppvisning med TP 84 Hercules, Team 60 och Gripen. I markutställningen visades en JAS 39B med beväpning.

Vid flygdagarnas avslutning utsågs Gripen-piloten kapten **Martin Birkfeldt** till vinnare av priset "Best Flying Display Overall", som utgörs av en ståtlig kristallvas. En poäng i sammanhanget är att priset donerats av den amerikanska F-16-tillverkaren Lockheed-Martin ...

Under flygdagarna gjorde kapten **Per Götharsson** troligen sin sista uppvisning med Hercules efter sex år som uppvisningspilot. Likaså var **Ingemar Moberg** "den vita Hulken" på lastrampen för sista gången.

Svenskt vinnarteam i Tjeckien. Kapten Martin Birkfeldt (t h) utsågs bäste uppvisningspilot vid en stor internationell flygdag i Tjeckien. Här tillsammans med löjtnanterna Erik Svensson och Ulf Tössberg, flygteknikerna som servade uppvisningsflygplanet.

Sveriges deltagande uppmärksammades i medierna. Starkt bidragande till detta var kapten **Catharina Bergsell** och major **Martin Vobora**,

som agerade i rollen som tolkar.

En tredjedel av intäkterna från flygdagsarrangemanget skänktes till de som drabbats

av översvämningarna. Det var ett av kraven från den tjeckiska regeringen för att flygdagarna skulle få genomföras.

TEXT & FOTO: HÅKAN BRANDT

Sverige medlem i Open Skies

Den 27 augusti blev Sverige formellt medlem i Open Skies, ett samarbete om observationsflygningar för konventionell rustningskontroll.

Avtalet trädde i kraft den 1 januari 2002 och Sverige ansökte om medlemskap några dagar senare.

Sedan 1999 har Sverige genomfört övningsflygningar inom Open Skies och likaså tillåtit spaningsflygningar över svenskt territorium vid ett flertal tillfällen.

Enligt avtalet kan medlemsländerna begära att få genomföra inspektionsflygningar över varandras territorier med 72 timmars varsel.

Internet: www.openskies.mil.se

Flygargolfen 2002

Skånska Flygflottiljen arrangerade den 20 augusti Flygargolfen på Båstad GK. Under optimala väderbetingelser och på en bana av mästerskapskaraktär kämpade 60 tappra golfare. Det var deltagare från samtliga förband, skolor och staber, som under 36 hål försökte bevisa sina golfkunskaper.

Löjtnant **Pär Sahlstrand**, F 7 Såtenäs, var den man som lyckades bäst denna soliga dag. På utmärkta 144 slag vann han sin första inteckning i Flygargolfen.

Bodil Kugg, F10 Ängelholm, var bästa dam för dagen.

TEXT & FOTO: STEFAN KLARQUIST

Två nöjda deltagare från Uppsala i Flygargolfen 2002, major Manfred Johnsson, F 20, och kapten Anna-Carin Carlsson, F 16.